GEMEENTE TILBURG

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Tilburg

Nr. 537147

18 november

2026

Beleidsregels recreatief gebruik Piushaven

De Piushaven is succesvol als recreatief binnenstedelijk woongebied. De haven heeft de afgelopen jaren een enorme ontwikkeling doorgemaakt, gekleurd door initiatieven van bewoners, schippers, ondernemers, ontwikkelaars en de gemeente. We houden het gebied groen, schoon, veilig en aantrekkelijk en we gebruiken kunst en cultuur om uitdrukking te geven aan de identiteit van de Piushaven waarmee inwoners zich ver bonden voelen. De haven kan rekenen op waardering van onze inwoners. De Piushaven is inmiddels een van de meest geliefde gebieden van de stad. Het woongebied is mede door het water onderscheidend, uniek en zeer aantrekkelijk voor bewoners, recreanten en ondernemers. Dit heeft uiteraard ook een keerzijde. Er zijn momenten waarop de druk op het gebied hoog is en de balans tussen wonen en recreëren verstoord wordt. Om enerzijds kwaliteit toe te voegen op recreatief gebied en anderzijds te zorgen dat de balans goed blijft tussen het wonen werken en recreëren hebben we recreatieve beleidsregels opgesteld. Hiermee willen we de volgende impact bereiken:

IMPACT De Piushaven blijft als eigenzinnig en uniek deel van de binnenstad aantrekkelijk met kwaliteit, vernieuwing en creativiteit, waarbij de balans tussen wonen, werken en recreëren geborgd is. Dit draagt bij aan de trots op Tilburg en in het bijzonder de Piushaven.

DOELSTELLINGEN

Onderstaande doelstellingen gaan in op de impact die we willen bereiken.

I. De Piushaven houdt het eigen karakter, en blijft de schakel tussen de stad en het buitengebied.
II. Een betere verbinding voor fietsers en voetgangers tussen de Piushaven en de stad.
III. Recreatieve initiatieven zijn kwalitatief hoogwaardig.
IV. Het verbeterd recreatief aanbod levert (maatschappelijk) meer op dan het kost.

De doelstellingen hebben we opgehaald bij belanghebbenden met enquêtes en met online en fysieke sessies getoetst bij belanghebbenden. Aan deze stadsgesprekken namen afgevaardigden van de belangengroeperingen van ondernemers, bewoners, recreanten/toeristen en schippers deel en individuele ondernemers die een grote rol spelen in de haven of niet zijn vertegenwoordigd door de belangengroeperingen. Uit de gesprekken bleek een groot draagvlak voor de doelstellingen en de wens om nog meer kwaliteitscriteria toe te voegen en meer aandacht te besteden aan de vrije recreatie (liggen, zitten op openbare plekken), de handhaving en het onderhoud. Dit is zoveel als mogelijk verwerkt en maakt onderdeel uit van de vervolgstappen. De zorgvuldige aanpak laat overigens onverlet dat reguliere rechtsmiddelen openstaan voor (derde) belanghebbenden voor wat betreft appellabele be sluiten (zoals vergunningen). Enerzijds omdat dit ieders recht is ingevolge de rechtsstaat waarin we leven. Anderzijds omdat het een utopie is te veron derstellen dat er bij alle (derde) belanghebbende draagvlak zal zijn voor concrete recreatie besluitvorming. Mocht dit zich voor doen dan zetten we in op de-juridisering (door de dialoog te blijven voeren, desnoods via mediation(vaardigheden) waar het kan, zodat onnodige procedures zo veel mogelijk worden voorkomen.

VIER BELEIDSREGELS
Om de doelstellingen te bereiken passen we onderstaande vier beleidsregels toe.

1. Voor de drie zones in de Piushaven hanteren we de volgende uitgangspunten recreatief gebruik aan/rond en óp het water:
   - Parkkade: Mogelijk én wenselijk, zolang de ruimte het toelaat;
   - Parkweg: Mogelijk indien niet massaal of niet luidruchtig, met aandacht voor en focus op groen;
   - Parkerf: Op termijn niet mogelijk, met uitzondering van gebruik als verbindende schakel tussen de stad en het buitengebied.

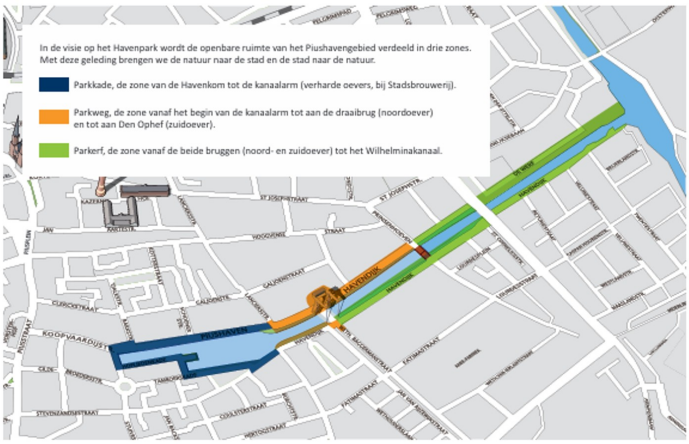
2. Voor recreatieve initiatieven in de zones Parkkade en Parkweg, waar recreatief medegebruik (beperkt) mogelijk is, gaan we de volgende keuzes maken:
   - Parkkade: levendigheid gewenst in de vorm van evenementen, cultuur en sport en niet door het toevoegen van extra horeca of detailhandel – uitgezonderd ambachten die ondersteunend zijn aan het wonen en recreëren in Piushaven;
   - Parkweg: levendigheid creëren door wandel- en fietsmogelijkheden en kleine initiatieven en evenementen, waarbij rekening wordt gehouden met de natuur.

3. We staan geen recreatieve initiatieven in de Piushaven toe die zorgen voor een toename van doorgaand gemotoriseerd verkeer en we gaan alternatieven voor gemotoriseerd verkeer in dit gebied faciliteren.
4. Bij de beoordeling van recreatieve initiatieven voor de Piushaven - die passen binnen beleidsregel 1 t/m 3 - hanteren we de volgende 8 kwaliteitscriteria:
    1. diversiteit - niet iets dat al bestaat
    2. geen of beperkte invloed of positieve invloed op de nautische of ecologische kwaliteit
    3. spreiding door het jaar heen - ook in het laagseizoen
    4. spreiding over de noord- en zuidzijde
    5. duurzaam
    6. professionele organisatie
    7. (maatschappelijke) opbrengsten zijn groter dan de kosten
    8. goed onderhoud

TOELICHTING

Hieronder lichten we iedere beleidsregel nader toe:

1. Voor de drie zones in de Piushaven hanteren we de volgende uitgangspunten voor recreatief gebruik aan/rond en óp het water:
    - Parkkade: Mogelijk én wenselijk, zolang de ruimte het toelaat;
    - Parkweg: Mogelijk indien niet massaal of niet luidruchtig, met aandacht voor en focus op groen;
    - Parkerf: Op termijn niet mogelijk, met uitzondering van gebruik als verbindende schakel tussen de stad en het buitengebied

Het verdelen van de haven in drie gebieden is niet nieuw. Al in de visie op het Havenpark (2007) wordt de openbare ruimte van het Piushavengebied verdeeld in drie zones:

1) Parkkade, de zone van de Havenkom tot de zogenoemde ‘kanaalarm’ (ongeveer ter hoogte van de Kruisvaardersstraat en Lanciersstraat);
2) Parkweg, de zone vanaf het begin van de kanaalarm tot aan de draaibrug (noordoever) en tot aan Den Ophef (zuidoever) en
3) Parkerf, de zone vanaf de bruggen tot het Wilhelminakanaal.

In de zones zijn verschillende sferen te herkennen. In en op de Parkkade, het deel het dichtst bij het centrum, is de meeste ‘reuring’. En die levendigheid neemt af richting het Wilhelminakanaal. Met deze geleding verbinden we de stad met de natuur en de natuur met de stad. Dit past bij het beleidsdocument ‘Nota biodiversiteit’ en het ‘uitvoeringsprogramma biodiversiteit’ waar de Piushaven is aangewezen als groene corridor en ecologische structuur. Het betreft een van de belangrijkste belangrijke natuurverbindingen in de stad. Recreatief medegebruik is ook in de natuurverbinding mogelijk, met name in de Parkkade. Lage vegetatie zorgt dat oevers toegankelijk en interessant zijn voor bezoekers en recreatie, maar dit kan alleen op plaatsen waar dat ecologisch verantwoord is.

De Parkkade is levendig

Zoals geschreven is er in de Parkkade op dit moment al 'reuring'. In de enquêtes die we hebben uitgezet richting de wijkraden, de VVE's, de ondernemersverenigingen van de Piushaven en andere belanghebbenden van de haven en in de vier stadsgesprekken die we hebben gehouden, fysiek en digitaal, kwam naar voren dat meer levendigheid dan nu kan, indien het past bij het water, niet massaal of luidruchtig is. Dus indien er sprake is van balans. De ruimte is wel een beperkende factor bij meer levendigheid omdat er al een sloepensteiger is, een ponton, een zeilschool en er zijn boten en schepen. Van de 14 woonschepen, liggen er vier in de Parkkade. Die woonschepen hebben veel ruimte nodig om zich te kunnen verplaatsen bij evenementen. De schepen zijn zodanig gepositioneerd dat zij iets vertellen over het nautisch verleden maar met voldoende tussen ruimte zodat publiek ook zicht op de Piushaven ervaart. Er liggen ook twee bedrijfsboten in de Parkkade en ook de passantenhaven in dit deel neemt een flink deel van de ruimte in. In de zomer liggen er tijdens piekperioden ongeveer 40 boten. Het maximum aantal ligplaatsen (er zijn 60 elektra-aansluitingen) wordt zelden ingevuld. Dit biedt mogelijkheden om buiten het vaarseizoen (hoogzomer) de passantenhaven flexibel in te zetten voor tijdelijke andere initiatieven. Waar wel nog ruimtelijke moge lijkheden zijn, is de zuidoever van de Parkkade.

Parkweg als de overgangszone
In de Parkweg, de middelste zone, kan kleinschalige recreatie plaatsvinden met aan dacht voor en focus op groen. Niet massaal of niet luidruchtig. Deze zone vormt de overgang tussen reuring en rust, tussen stad en natuur.

Parkerf voor groen
Deze zone dient als deel waar groen kan groeien en ontwikkelen. In het Parkerf blijft natuurontwikkeling en ecologisch verantwoord beheer centraal staan. We willen hier geen recreatieve initiatieven en vrije recreatie zoveel mogelijk ontmoedigen, met uitzondering van het gebruik als schakelfunctie: een zone om doorheen te wandelen of fietsen of varen, even stil te zitten en te genieten van natuur en rust. Die schakelfunctie past bij de ambitie uit het Bestuursakkoord 2018-2022 om de stadsregionale parken, zoals Moerenburg, recreatief toegankelijk te maken en tegelijk te verweven met biodiversiteit. *Bestaande recreatie in Parkerf zoals bootverhuur staan we toe zo lang de reeds aanwezige verhuurders hun huidige verhuuractiviteiten blijven voortzetten. Er zal geen nieuwe bootverhuur aldaar worden toegestaan (sterfhuisconstructie).**
We streven er naar in 2021 een goed alternatief in Parkkade te faciliteren vanuit waar verhuuractiviteiten plaats kunnen vinden. Zonodig faciliteren we een overgangstermijn. We hebben ook aandacht voor voldoende en goede locaties voor opslag van de verhuurboten.

** Schuine tekst is toegevoegd n.a.v. aanvaarde amendement 10-1 waarin tevens het volgende stond vermeld:*
- Om n.a.v. dit besluit alle huidige bootverhuurders van de juiste vergunningen te voorzien zodat zij hun activiteiten legaal kunnen uitvoeren.
- Om de omvang van de verhuuractiviteiten van Aquafun 4you zoals vastgelegd in de laatste vergunning te legaliseren en uitbreiding daarvan nu en in de toekomst niet toe te staan

2. Voor recreatieve initiatieven in de zones Parkkade en Parkweg, waar recreatief medegebruik (beperkt) mogelijk is, gaan we de volgende keuzes maken:
   - Parkkade: levendigheid gewenst in de vorm van evenementen, cultuur en sport en niet door het toevoegen van extra horeca of detailhandel – uitgezonderd ambachten die ondersteunend zijn aan het wonen en recreëren in Piushaven;
   - Parkweg: levendigheid creëren door wandel- en fietsmogelijkheden en kleine initiatieven en evenementen, waarbij rekening wordt gehouden met de natuur.

   Zoals hierboven vermeld is de Parkkade al het meest levendig. Er is horeca, er is een zeilschool, een passantenhaven en recreatieve initiatieven zoals bootverhuur vinden plaats in de Parkkade. Dit houden we zo. Evenementen die er in de Parkkade zijn, houden we in stand, dat wil zeggen indien organisatoren ze opnieuw organiseren. We kijken samen met een nog op te richten klankbordgroep voor de Piushaven welk soort evenementen nu bij de Piushaven past binnen de uitgangspunten van het evenementenbeleid en de Locatiematrix. Bepaalde vormen van detailhandel kunnen ook bijdragen aan levendigheid en aan een aantrekkelijk woon-, werk en recreatiegebied. Bij voorkeur zijn de winkels die zich in het gebied vestigen ondersteunend aan de recreatieve- en woonfunctie en geen bezoekdoel op zich. Er is nog ruimte voor concepten met ambachten waar detailhandel ondergeschikt is. Ook dit is ondersteunend aan het wonen en recreëren. Dit staat in het detailhandelsbeleid. Extra levendigheid kan met name in de periodes dat het rustig is in de haven. Levendigheid wordt niet toegevoegd door meer horeca. Het maximum aantal horecazaken is bereikt en goed verspreid over het gebied. Ook dit is bestaand beleid. Er zijn 14 zaken toegestaan tot de havenkom, dus vanaf de brug Den Ophef richting stad. In het Fabriekskwartier zit nog wat ruimte. Daar zit nu tijdelijke horeca en er is nog plaats voor één permanente horecazaak. Aan het gehele water zit dus naast de 14 locaties vanaf Den Ophef tot het begin van de haven, ook nog

een locatie in het Fabriekskwartier en een locatie ná de draaibrug. Levendigheid wordt, tot slot, ook niet aan de Parkkade toegevoegd door zwemmen. Zwemmen in een haven die in gebruik is voor scheepvaart is gevaar lijk en verboden.

In de Parkweg kan ingezet worden op wandel- en fietsmogelijkheden en kleine evenementen en initiatieven die niet luidruchtig of massaal zijn. We houden binnen de flora- en faunawetgeving en kaders stadsnatuur 2040, rekening met de natuur, die van groot belang is voor het gebied en bepalend voor de uitstraling en de sfeer. In het Parkerf willen we geen recreatieve initiatieven.

3. We staan geen recreatieve initiatieven in de Piushaven toe die zorgen voor een toename van doorgaand gemotoriseerd verkeer en we gaan alternatieven voor gemotoriseerd verkeer in dit gebied faciliteren.

   We willen mensen en activiteiten verbinden. Duurzamere mobiliteit staat voorop waarbij we actieve mobiliteit, zoals lopen en fietsen, stimuleren. De Piushaven is een prachtige plek om naar toe te lopen vanuit de stad. We willen meer ruimte voor voetgangers. Om die reden maken we ook de ruimtelijk functionele doorbraak van Stadskantoor 1 naar de Piushaven over het nieuwe StadsForum (optimale verblijfskwaliteit en veilige oversteek) en Koningswei (doorbraak om looprelaties met de Piushaven te kunnen leggen). We streven ook na dat er meer gebruik wordt gemaakt van de fiets. Voor fietsers loopt nu een belangrijke fietsroute naar het buitengebied via de Piushaven. Hij vormt ook de aansluiting met Moerenburg, het Leijpark en de Spoorzone. De route maakt onderdeel uit van de recreatieve route naar het buitengebied en de regio.

   Het aandeel autoverkeer is gezien de hoeveelheid woningen (ook achterliggend gebied) en bedrijfsmatige functies normaal maar wel vrij hoog als je kijkt naar de recreatieve functie van het gebied. De gebiedsontsluitingsweg langs AaBe naar Den Ophef is bedoeld als ontsluiting voor het Piushavengebied maar de éénrichtingsstraat langs de Piushaven biedt ook een toegang naar de binnenstad, wat voor een deel doorgaand verkeer is, maar ook noodzakelijk is om Hoogvenne en bedrijven te ontsluiten. Dit legt een forse druk op de omgevingskwaliteit en beperkt de potentiële recreatieve waarde van de Piushaven. De ambitie is om parallel aan het autoluwer maken van binnenstad op de langere termijn te werken aan een verluwing van de Piushaven. Met andere woorden, het beperken van het doorgaande autoverkeer.

   Ook belanghebbenden geven aan in enquêtes dat ze veel autoverkeer ervaren en geven aan dat fietsers en voetgangers de haven vanuit de binnenstad moeilijk kunnen bereiken.

4. Bij de beoordeling van recreatieve initiatieven voor de Piushaven – die passen binnen de beleidsregels 1 t/m 3 – hanteren we de volgende 8 kwaliteitscriteria:
   1. diversiteit - niet iets dat al bestaat
   2. geen of beperkte invloed of positieve invloed op de nautische of ecologische kwaliteit
   3. spreiding door het jaar heen - ook in het laagseizoen
   4. spreiding over de noord- en zuidzijde
   5. duurzaam
   6. professionele organisatie
   7. (maatschappelijke) opbrengsten zijn groter dan de kosten
   8. goed onderhoud.

   Met deze criteria krijgen we nieuwe initiatieven die een aanvulling zijn op hetgeen er al is (diversiteit), die geen onomkeerbare schade aanbrengen aan de ecologische kwaliteit en geen of beperkte negatieve invloed hebben op de nautische kwaliteit (watersport en scheepvaart). We willen initiatieven verspreid door het jaar zodat er ook in het voor- en naseizoen iets te doen is en mogelijk de piek in het hoogseizoen beperkt kan worden. En we willen spreiding tussen initiatieven aan de noord- en zuidkant van de Parkkade. We willen dat een initiatief duurzaam is en dus uitgevoerd wordt met oog voor het milieu, een zekere houdbaarheid heeft en/of maatschappelijk verantwoord is. En we faciliteren initiatieven die professioneel georganiseerd zijn, dat wil zeggen goed doordacht, veilig, met draagvlak bij belanghebbenden en goed gecommuniceerd. We willen verder dat de kosten die de gemeente maakt voor bij voorbeeld verkeer, handhaving en schoonmaak - opwegen tegen de (maatschappelijke) opbrengst. Tot slot moet er aandacht zijn voor goed onderhoud van het initiatief. Dit heeft raakvlakken met duurzaamheid. Goed onderhoud zorgt voor een blijvende, hoogwaardige uitstraling en is gericht op een langere levensloop en meer veiligheid. De creativiteit en vernieuwing die we kennen van de haven passen bij deze criteria. De criteria kunnen betekenen dat bestaande of nieuwe initiatieven niet doorgaan of anders worden vormgegeven om meer kwaliteit en rendement te realiseren.

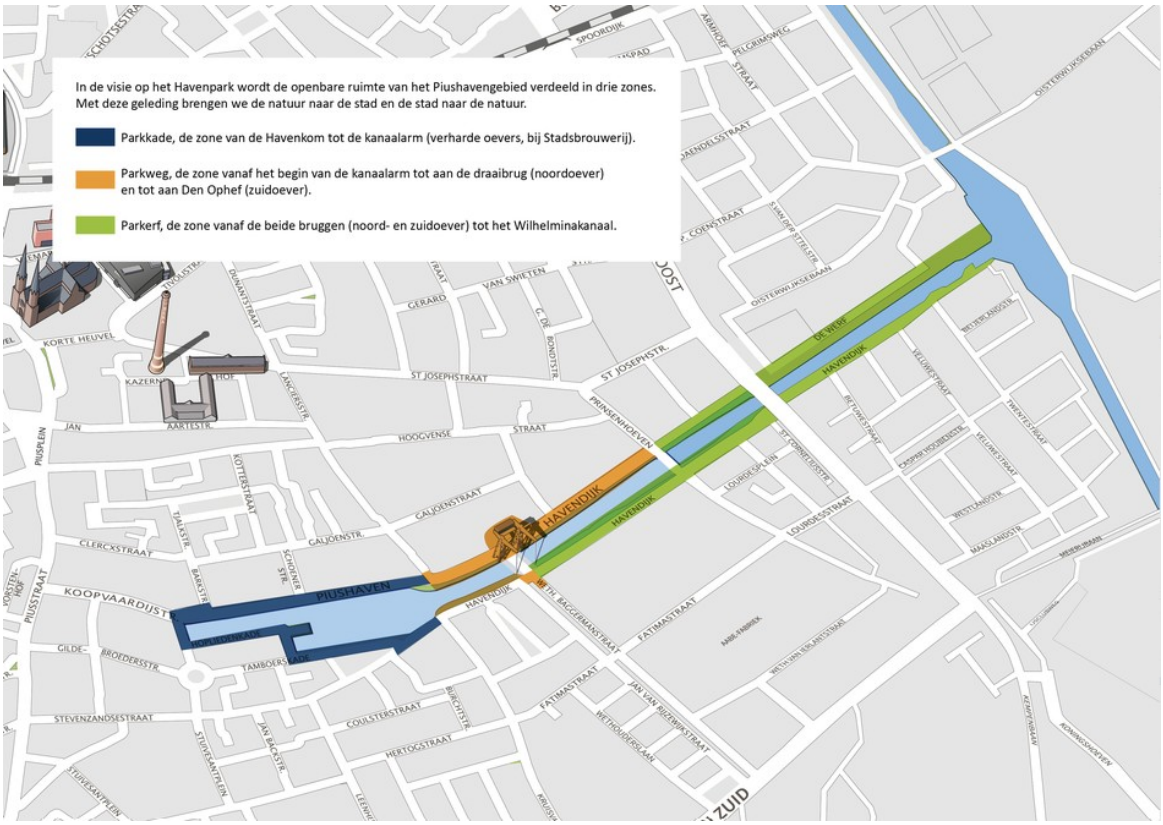
De kwaliteitscriteria bestaan naast bestaande toetsingskaders zoals bestemmingsplannen, de Havenverordening, het detailhandelsbeleid, evenementenbeleid, horecabeleid etc. De criteria zijn aanvullend op bestaand beleid en de criteria voegen we waar nodig toe aan de Havenverordening en aan de vergunningen die op de haven verordening gebaseerd zijn. Op die manier kunnen we handhaven op de criteria. In uitvoering van de toetsing maken we verschil tussen evenementen en andersoortige initiatieven. Toetsing van evenementen gaat via de criteria in het evenementen beleid.

Ook de gemeente kan een bijdrage leveren aan meer kwaliteit in de openbare ruimte van dit gebied door bijvoorbeeld aanpassingen in het ecologisch beheer, in het onderhoudsniveau, het gemotoriseerd verkeer te ontmoedigen, aanpassen van de verbinding met de binnenstad, door het vernieuwen van elektra in de passantenhaven, door de aanleg van een professionele verhuursteiger, goed gastheerschap maar ook door meer te handhaven. Afhankelijk van uw besluit bij beslispunt 3, onder zoeken we in 2021 op welke wijze de gemeente in de toekomst kwaliteit wil en kan toevoegen.

Wellicht ten overvloede, maar sturen op de genoemde criteria kan alleen als we daar formeel toe bevoegd zijn. Dat geldt voor initiatieven waar bijvoorbeeld vergunningen voor nodig zijn of bestemmingsplanwijzigingen. We hopen dat de vier doelstellingen en bijbehorende criteria ook een leidraad zijn of worden voor initiatieven die geen gemeentelijk besluit vereisen.

STRATEGIE
De beleidsregels passen we toe met de volgende strategie: Samen met belanghebbenden Bij het streven naar de doelstellingen door het toepassen van beleidsregels werken we samen met de belanghebbenden in de Piushaven. Hier richten we een klankbordgroep voor op die advies kan geven.
INDICATOREN
We gaan het succes van de beleidsregels meten met behulp van vragen in de burgerenquête die iedere twee jaar wordt uitgevoerd. We meten de trots en we meten het gebruik van de haven. Streefwaarden bepalen we na de eerste 0-meting. Deze 0-meting wordt gedaan in 2020. We realiseren ons dat dit een bijzonder jaar was om als uitgangspunt te nemen. We proberen zoveel als mogelijk om de bijzonderheden te extraheren en ook kwalitatief te meten. • De trots van Tilburgers op de Piushaven neemt toe of blijft gelijk, afhankelijk van de 0-meting. • Het aantal Tilburgers dat de haven bezoekt om te wandelen, fietsen of varen neemt toe ten opzichte van de 0-meting in 2020.

BELEIDSNOTITIE PIUSHAVEN IN CONTEXT De ontwikkeling van deze beleidsuitgangspunten is gebaseerd op o.a. de volgende gemeentelijke documenten (alfabetisch): • Agenda groen in de stad' incl. de kaart stadsnatuur 2040 • Evenementenbeleid Tilburg 2019-2022, Voor, met en naar de stad • Gebiedsontwikkeling Piushaven Stedenbouwkundige visie 2018 • Havenverordening Piushaven 2017 • Mobiliteitsaanpak Tilburg: Samen op weg naar 2040 • Nota biodiversiteit • Samen Gastvrij, horecabeleid gemeente Tilburg • Tilburg, Detailhandelsvisie 2020 • Verordening liggelden Piushaven 2020 8 • Watergebruiksplan Piushaven Tilburg, actualisatie 2014

In de visie op het Havenpark wordt de openbare ruimte van het Piushavengebied verdeeld in drie zones.
Met deze geleding brengen we de natuur naar de stad en de stad naar de natuur.
Parkkade, de zone van de Havenkom tot de kanaalarm (verharde oevers, bij Stadsbrouwerij).
Parkweg, de zone vanaf het begin van de kanaalarm tot aan de draaibrug (noordoever) en tot aan Den Ophef (zuidoever).
Parkerf, de zone vanaf de beide bruggen (noord- en zuidoever) tot het Wilhelminakanaal.
HAVENDIJK
PIUSHAVEN
KOOPVAARDIJSTR.
ST JOSEPHSTRAAT
HOOGVENSE STRAAT
GALJOENSTRAAT
CLERCXSTRAAT
KOTTESTRAAT
PIUSSTRAAT
PIUSPLEIN
KORTE HEUVEL
KAZERNE
AARTESTR.
GERARD VAN SWIETEN
PRINSENHOFLAAN
LOURDESSTRAAT
FATIMASTRAAT
HERTOGSTRAAT
COULSTERSTRAAT
STEVENZANDSESTRAAT
BROEDERSSTR.
TAMBOERSPAD
DE WERF
OISTERWIJKSEBAAN
MAASLANDSTR.
WESTLANDSTR.
KONINGSHOEVEN